

De pensioenen kunnen al jarenlang niet of nauwelijks geïndexeerd worden. Dat suggereert dat het slecht gaat met de pensioenen. Tegelijkertijd doen er ook berichtende ronde dat het geld tegen de plinten klotst en dat suggereert dan weer dat het juist heel erg goed gaat. Gelukkig kunnen we zelf nagaan hoe het zit, want de jaarverslagen zijn gewoon openbaar en gemakkelijk te vinden op het internet.

De inhoud (activa) van de pensioenpotten blijkt in de afgelopen 10 jaar ongeveer verdubbeld te zijn. De groei kwam tot stand doordat de inkomsten gemiddeld ongeveer vier maal zo hoog waren dan de uitkeringen. Tegelijkertijd nam het belang van de bijdrage door premies steeds verder af en bedraagt nu nog slechts een kwart van het totaal aan inkomsten. Het beleggingsrendement blijkt met afstand de grootste bron van inkomsten.

Omdat de discussies over de invloed van vergrijzing altijd een beetje vaag zijn, heb ik een voorbeeld uit de praktijk gekozen waarbij de vergrijzing veel hoger is dan de gemiddelde vergrijzing van Nederland. In de periode van 44 jaar die ik bij Hoogovens IJmuiden (nu onderdeel van Tata) heb gewerkt is het personeelsbestand ruimschoots gehalveerd als gevolg van de toegenomen productie efficiëntie. Niet helemaal onverwacht blijkt uit de jaarcijfers van het Hoogovens pensioenfonds dat de verhouding tussen premie-inkomsten en de uitgekeerde pensioenen ook ongeveer 1 staat tot 2 bedraagt. De jaarcijfers tonen ook aan dat ook voor het Hoogovens pensioenfonds geldt dat het belegd vermogen in 10 jaar tijd bijna is verdubbeld. Zelfs een buitengewoon hoge mate van vergrijzing heeft blijkbaar maar een beperkte invloed op het financieel resultaat van een pensioenfonds. De invloed van indexatie en vergrijzing wordt zwaar overtrokken. Dankzij het enorme kapitaal dat de pensioenfondsen in de loop van hun bestaan hebben opgebouwd en het behaalde langdurig gemiddelde beleggingsrendement is het belang van de hoogte van de premies en de uitkeringen naar de achtergrond aan het verdwijnen. Het kapitaal verdubbelt intussen elke 10 tot 12 jaar. Omdat de pensioenpotten nu al zo vol zitten en heel snel groeien kan de cumulatieve achterstand in indexatie gemakkelijk in 1 stap worden weggewerkt.

Alhoewel er nu al voldoende financiële ruimte is om de premies drastisch te verlagen is het wellicht verstandig om te wachten totdat het voor inflatie gecorrigeerde kapitaal nog een keer is verdubbeld. De verwachting is dat (zelfs bij pensioenfondsen met verwaarloosbare vergrijzing) de bijdrage van de premies dan zal zijn afgenomen tot ongeveer 1/8 deel van de totale inkomsten. Over 10 tot 15 jaar kan het al zover zijn. De premie levert dan geen noodzakelijke bijdrage meer aan de inkomsten en kan dan gemakkelijk worden gehalveerd.

Dat het mogelijk blijkt te zijn om jarenlang indexatie tegen te houden op basis van *een door de overheid opgelegde fictieve rekenrente* is zorgwekkend. Het behaalde resultaat is dat de pensioenpot in plaats van 10½ nu slechts 10 jaar nodig had om te verdubbelen. Terugkijkend is de kool het sop niet waard geweest.

Het rendement van de pensioenfondsen blijkt veel belangrijker dan de invloed van de indexatie, vergrijzing en premies bij elkaar. Daar moet zorgvuldig mee worden omgegaan. Acties vergelijkbaar met de pensioenroof van Lubbers moeten in de toekomst absoluut worden voorkomen. Nu heeft de overheid al de mogelijkheid om een fictieve rekenrente tegen een spotprijstje af te dwingen. *Ik vrees dat de overheid ooit in de verleiding zal komen om de pensioenfondsen te dwingen om leningen te verstrekken tegen een rente met een spotprijstje. Om de staatschuld te bekostigen of wat dan ook.* De pensioenfondsen moeten daartegen beschermd worden.

Samengevat:

1. Het huidige pensioenstelsel hoeft niet gewijzigd te worden.

2. De pensioenfondsen moeten worden beschermd tegen door de overheid opgelegde rentes en het onder dwang verstrekken van (goedkope) leningen.
3. De invloed van de vergrijzing op de pensioenpot wordt zwaar overdreven en vormt geen enkele rechtvaardiging voor het niet toepassen van indexatie.
4. De achterstand in de indexatie kan onmiddellijk volledig worden ingehaald.
5. Op termijn kan de premie drastisch worden verlaagd.

Ik sluit mij aan bij de inhoud van het

**ADVIES CONSULTATIE NIEUWE PENSIOENWET
VAN: PROF. DR. MR. H. VAN MEERTEN (WESTERBRINK)
AAN: STICHTING PENSIOENBEHOUD
DATUM: 29-1-2021**